

Sak til landsmøte 2019 Nr: 1/2019

Saksbehandler:
Sølvi Sæther

Dato: 2.5.2020

Dokumentnr DM: 1104010

Sak til LM 2019 fra Nord-Trøndelag

Retten til heltid – er det mulig når våre medlemmer har turnuser med korte vakter? Korte vakter, et angrep på normalarbeidsdagen!

Hensikt:

Nord-Trøndelag fylke ønsker at settes et tydelig fokus på problematikken med korte vakter, og fokus på krav om normalarbeidsdagen. I løpet av 2020/21 skal omfanget av korte vakter kartlegges, slik at man får en oversikt både på lokalt og nasjonalt nivå.

Bakgrunn for saken:

Statlige myndigheter og arbeidstakerorganisasjonene har jobbet i mange år for å finne en løsning på utfordringer knyttet til deltidsstillinger, særlig innenfor tjenesteområdet helse/omsorg.

Siden 2003 har partene i kommunesektoren vært enige om å jobbe sammen for å finne årsaker til ufrivillig deltid og sette inn egnede tiltak. I 2005 ble det vedtatt en endring i AML, med fortrinnsrett til større stilling som et grep for å bedre situasjonen. I 2008 kom NOUen «Skift og turnus – gradvis kompensasjon for ubekvem arbeidstid».

Helse- og omsorgssektoren med helkontinuerlig drift er det tjenesteområdet innenfor kommunal virksomhet med størst omfang av deltidsarbeid, og hvor to av tre arbeider deltid. (KS; 2015). Ikke all deltid er ufrivillig deltid, da både familiære forhold og egen helse / sykdom har betydning for hvor stor stilling en arbeidstaker ønsker seg. Men det er i de kvinnedominerte yrkesgruppene hvor deltid er mest utbredt.

Er det ufrivillig deltid når arbeidsgiver har skapt seg en avhengighet med korte vakter for å få for lite ressurser til å gå opp med for mange arbeidsoppgaver? Er det ufrivillig deltid når en ansatt er låst i en turnus med korte vakter, slik at en økning i stilling ikke går opp med 5-dagers uke? Er det ufrivillig deltid når arbeidstaker oppgir at vedkommende ikke har helse til å jobbe heltid fordi turnusen er så tøff, og at det er så arbeidsbelastende på jobb? Er det ufrivillig deltid når den ansatte må ta i bruk F2 dagen for at timene skal gå opp fordi det er så mange korte vakter? Er det ufrivillig deltid når 6 dagers arbeidsuker blir innført i perioder fordi det er så mange korte vakter? Ansatte med mange korte vakter jobber kun når det er høy intensitet/ stor aktivitet, noe som øker stressnivået, og gir dårligere tid til dokumentasjon, samkjøring og planlegging.

Målet med å arbeide for en heltidskultur er å bidra til tjenestemottakeres livskvalitet og opplevd kontinuitet. Heltidskultur bidrar i utviklingen til bærekraftige arbeidsplasser og gode arbeidsmiljøer som fremmer rekruttering og utvikling. I tillegg er det et mål at ansatte skal ha en stillingsstørrelse med lønn som det går an å leve av.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

www.sykepleierforbundet.no
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Effektene av en heltidskultur handler om faktorer som er positive for tjenestemottaker, for de ansatte og for organisasjonen. Det handler om verdi for tjenestemottaker, det å skape et godt arbeidsmiljø og effektivitet i tjenestene. Det handler om å skape profesjonalitet.

De sentrale parter er gjennom "Heltidserklæringen" enige om at heltid er viktig for arbeidsmiljø, effektivitet og kvalitet i tjenesten, og anmoder partene lokalt i hver kommune om å arbeide for heltidskultur. Heltidskultur utvikles gjennom samhandling, forankring, involvering, gode prosesser og kunnskap om hva heltid innebærer for den enkelte, for ledelse og for tjenesten.

Det handler ikke om mangel på gode intensjoner hos ledere på høyt nivå, hverken innen det politiske miljøet eller hos den lokale arbeidsgiver på toppnivå. Det handler om at sykepleiere og annet helsepersonell og deres nærmeste ledere ikke får nok ressurser til å løse alle de oppgavene som helse og sosialetaten har. Når gode intensjoner, lov og tariffbestemmelse ikke blir fulgt opp med nødvendige ressurser, men blir overlatt til nærmeste leder (på laveste nivå) om å «løse problemet» uten at det skal koste mer, så har korte vakter og deltid blitt en del av løsningen.

Det refereres til mail fra et av våre medlemmer:

«I og med at vi har årsturnus på xxxxx, er det sagt at faste ansatte kan ønske seg større stilling. Vi er nå bare to sykepleiere. NN ønsket seg ikke større stilling, men jeg ønsket meg 100%, og fikk ca 2% øke. Det vil si at jeg har ca 100% oppmøte i en 89% stilling, pga korte vakter, og har derfor ingen dager som jeg kan jobbe ekstra. Det er sagt at xxxx ikke har flere timer til rådighet, og at det ikke er mulig å forlenge vaktene mine så jeg kan oppnå 100%.

Blir veldig frustrert, syntes ikke en blir verdsatt som sykepleier. En ønsker å jobbe 100%, og sitter igjen med en stor følelse av å bli utnyttet ved at en ikke får gå fulle dager. Er det noen vei å gå med dette, eller er det bare å la det skure å gå?».

I en av våre kommuner skulle budsjettet redusere. Et av tiltakene var at alle ansatte skulle gå over fra betalt matpause til ubetalt matpause. I alle sektorer ble dette løst med at arbeidsdagen ble forlenget med ½ time. Innen helse omsorg, ble dette foreslått løst med kortere arbeidsdag, med påfølgende flere vakter på turnus. Vår HTV kunne selvfølgelig ikke akseptere dette, mbl.a. med begrunnelse på at det ville gå utover ukesfridag for enkelte lørdager (F2.)

Saksbehandlers vurdering:

Korte vakter har blitt et stort og alvorlig problem på mange arbeidsplasser. Det er usikkert omfang, men at det er økende, er vårt bestemte inntrykk. Med korte vakter menes vakter med færre timer enn normalarbeidsdagen.

I hovedtariffavtalen KS fra 01.01.18 gjelder følgende formulering om heltid i fellesbestemmelsene pkt. 2.3.1:

Det skal som hovedregel tilsettes i heltidsstilling. Unntak drøftes med de tillitsvalgte med mindre det er åpenbart unødvendig. Ved ledighet foretas en gjennomgang av arbeidsplaner og oppgavefordeling for å vurdere sammenslåing av deltidsstillinger. Ved ledighet i stilling skal deltidsstilsatte ved intern utlysning i kommunen tilbys utvidelse av sitt arbeidsforhold inntil hel stilling, dersom vedkommende er kvalifisert for stillingen.

Selv om både AML og Tariffavtale er svært tydelig, er det fortsatt store problemer for de ansatte å få mulighet til å jobbe fulltid. Vi ser at korte vakter på 5-6 timer er til hinder for de som ønsker seg hele stillinger.

Forslag til vedtak:

Det settes et tydelig fokus på problematikken med korte vakter, og fokus på krav om normalarbeidsdagen. I løpet av 2020/21 skal omfanget av korte vakter kartlegges, slik at man får en oversikt både på lokalt og nasjonalt nivå."

Arbeidstidsordningen skal ikke være til hinder for å kunne jobbe 100% stilling / 5 dagers uke.

Med vennlig hilsen

Sølvi Sæther
Fylkesleder Nord-Trøndelag

Vedlegg